№ 38

1877—1901

ივერია

კვირა, 18 თებერვალი, 1901 წ.

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12 . . .	10 —	6 . . .	6 —
11 . . .	9 50	5 . . .	5 50
10 . . .	8 75	4 . . .	4 75
9 . . .	8 —	3 . . .	3 50
8 . . .	7 25	2 . . .	2 75
7 . . .	6 50	1 . . .	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

№ 38

კვირა, 18 თებერვალი, 1901 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიჰმართონ რედაქციის და წერა-კითხვ.
გამავრც. საზოგადოების კანცელარიის
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ
16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

ტფილისი საჯარო ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქართული თეატრის არტისტები, ნ. ჩხეიძისა, ვლ. ალექსი-მესხიშვილისა და ვ. გუნიას მონაწილეობით გამართავენ წარმოდგენებს

ქ. ბათომში, ფოთში და ოზურგეთში.

პირველი წარმოდგენა გამართული იქმნება ქ. ბათომში 22 თებერვალს.

რეპერტუარი: (ახალი პიესები)

ორი გმირი, ისტორ. დრ. 3 მოქ. გურულების ცხოვრებიდგან, ვ. გუნიასი.

ოტელლო, დრამა 5 მოქმედ. ვ. შექსპირისა, თარგ. თავ. ივ. მაჩაბლისა.

ირინეს ბედნიერება, დრ. 2 მოქ. ჩვენის ცხოვრებიდგან, დ. კლდიაშვილისა.

ციხის საიდუმლო, დრამა 4 მოქ. ქიზიყელების წარსულ ცხოვრებიდგან, ვ. გუნიასი.

ცხოვრება, დრამა 2 მოქ. თანამედროვე ცხოვრებიდგან.

პირველი ბუზი, კომ. 3 მოქ. ველიჩკოს პიესიდგან გადმოკეთებული და ერთ მოქმედებიანი კომედია და ვოდევილები.

რეჟისორი **ვლ. ალექსი-მესხიშვილი.** ადმინისტრატორი **ვ. გუნია**

(2—6.—2)

ქართველ თავად-აზნაურთა თეატრი. ოთხშაბათს, 21 თებერვლისათვის დანიშნულია მეტად საინტერესო საფიზიკო-სამეცნიერო

წარმოდგენა

საქვეყნოდ ცნობილის ტუნისის სასახლის არტისტის ა. ა. ვერიგო-დაროვსკისა, შესანიშნავ სომნამბულისა, გულთამხილავის ქ-ნ ოტილია-ბეატეისა და შესანიშნავ მედიუმ-ქალის ოლიმპიისა.

ვერიგო-დაროვსკის წარმოდგენა მეტად საყურადღებო და შესანიშნავია. ამას, სხვათა შორის, მოწმობს მრავალი ატესტატი, მოწმობა და ის რეცენზიები, რომლებიც რუსულს, ფრანგულს, ნემეცურს, იტალიანურს, ბერძნულს და არაბულს გაზეთებში დაიბეჭდა.

დაწვრილებით განცხადება აფიშებსა და პროგრამებში იქმნება. ბილეთები თეატრის კასსაში იყიდება.

(2—37—1)

ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის

გამგეობისაგან:

1898 წლის 25 მაისს უმაღლესად დამტკიცებულ სახელმწიფო საბჭოს იმ დადგენილებისა, რომელიც ტფილისის სათავად-აზნაურო საადგილმამულო ბანკის ყოფილ დამფუძნებელთა მიერ ამ ბანკის დასაარსებლად შეტანილ ფულის უკან დაბრუნებას შეეხება, და აგრეთვე 1900 წლის 8 მაისს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებულ წესების მე-7 მუხლის ძალით, ტფილისის სათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის გამგეობა ამითი აცხადებს, რომ ის, ვისაც აქვს გარდასაცემ წარწერით მიცემული უფლება თავ. მიხეილ მიხეილის ძის ანრონიკაშვილის მიერ, ზემოხსენებულ ბანკის დასაარსებლად სამას ხუთის (305) მანეთის, შეტანილ ფულის უკანვე მიღებისა და ბარათი ხელთ უპირავს, ვალდებულია ეს ბარათი ბანკს წარმოუდგინოს ექვსის თვის განმავლობაში ამ განცხადების დაბეჭდვის დღიდგან. წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი სამუდამოდ დაჰკარგავს ბანკიდგან ფულის მიღების უფლებას იმ ბარათით, და ეს ფული თავ. ანდრონიკაშვილის, ან მისთა მემკვიდრეთა საკუთრებად ჩაითვლება. (3—6.—1)

ფოთის საურთიერთო ნდობის საზოგადოების

გამგეობა

აუწყებს ყველას, რომ კვირას, ამა წლის 18 მარტისათვის დანიშნულია წლიური კრება საზოგადოების წევრთა. კრება მოხდება ფოთის ქალაქის გამგეობის სადგომში დილის 10 საათ.

განსახილველი საგნები:

1. განხილვა და დამტკიცება 1900 წლის ანგარიშისა.
2. დამტკიცება 1901 წლის ხარჯთაღრიცხვისა.
3. არჩევანი გამგეობის ერთის დირექტორისა.
4. არჩევანები საბჭოს ორის დეპუტატისა იმათ ნაცვლად, რომელთაც სამსახურის ვადა გასდით.
5. არჩევანები სარევიზიო კომისიის სამის წევრისა და მათის კანდიდატებისა.

საზოგადოების წესდების მე-36 §-ის თანახმად რწმუნების მოწმობანი საზოგადო კრებაში მონაწილეობის მიღებისა უნდა წარედგინოს სამის დღით ადრე კრების დაწყებამდე, ე. ი. არა უგვიანეს 14 მარტისა. (3—6.—1)

არტისტიულ საზოგადოების თეატრი და დარბაზი.

შაბათს, 24 თებერვალს, წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების სასარგებლოდ გაიმართება

კონცერტი

ორ განყოფილებად.

მონაწილეობას მიიღებენ: კნ. გურამიშვილისა, ქ-ნი ტერიან-ყორღანოვი, კნ. ამირეჯიბისა, ქ-ნი თულაშვილი და ბ-ნნი ვილშაუ, კარგარეთელი, კავსაძე, ხორო და ორკესტრი ნ. ს. კლენოვსკის გამგეობით.

კონცერტის დასასრულ

საცეკვაო საღამო.

ბაღდადური აბრეშუმის თესლი

იაფ-ფასად იყიდება ჩითახოვის ქარვასლაში. მსურველთ ა. მისირიანს უნდა მიჰმართონ. (3—33—2)

ძმ. მ. [illegible] ენიკოლოფოვების

აფთიაქში

მკურნალები ჰმორიგეობენ

ღამ-ღამობით

საღამოს 9 საათ. დილის 7 საათამდე. გოლოვინის პროსპექტი, კადეტთა კორპუსის გვერდით.

(10—29—6). **ტელეფონი, № 637.**

ახალი ამბავი

⁂ მოვაგონებთ ქართველს საზოგადოებას, რომ დღეს, 18 თებერვალს, სათავად-აზნაურო ბანკის შენობაში, დღის 12 საათზედ, გაჭირვებულ ქართველ სტუდენტთა დამხმარებელთა და თანამგრძნობელთა კრებაა დანიშნული. კრებას ამ წინაზედ ამორჩეული კომისია თავისს აზრს მოახსენებს. იმედია, საზოგადოების ყველა წარმომადგენელნი ბლომად დაესწრებიან.

ფელეტონი

წკიპურტი

მაჰკატის მიერ ჩემის „წკიპურტის“ შეჭმა და ორის კვირის უქმობა.—ბათუმი და ამ ქალაქის ორი „მახინჯი“.—„ატსტავკა უმუნდიროდ და უპენსიოდ“.—კომიკი რედაქტორ-ხმოსანი.—ბათუმის საბჭოს ისტორიის მატიანეში სამახსოვროდ აღსანიშნავი სხდომა.—არჩილ მეფის სიტყვები, ინტელიგენტთ-ჭამია „კვალი“ და მისი სიცრუე.—„შრომა“ და სახალხო თეატრი.—„წევრთაგანის“ გულ-უბრყვილო წინადადება და „კვალის“ გაჩუმება.—ბ-ნ დარახველიძეს ახირებული აზრი.—ბათუმის ხელ-ჯოხიანი ქალი და ზესტაფონელ ქალების წერილები.—„მოგზაურში“ დაბეჭდილი გამოცანა.

ჩემს „წკიპურტს“ ამ მეოცე საუკუნეში ცუდი ალო დაუდგა. ჯერ იყო-და, ახალი წელიწადი ორშაბათით, ამ ნავსის დღით, დაიწყო და ჩემს პირველს ფელეტონს 14 იანვარში ამოაყოფინა თავი, ეხლა კიდევ აგერ ორი კვირა გადის, მე და ჩემი მკითხველი დაშორებულნი ვართ ერთმანეთს.

ეს ორი კვირა ყველივრის ქადანაზუქმა და მაჰკატმა ინაცვალა. „ივერიის“ ასოთ-ამწყობნი ისეთნი პატივის-მცემელნი არიან თურმე ქართულ მაჰკატისა—რუსულ „ბლინისა“, რომ როდესაც საყველივროდ წყობა დაიწყეს, თვალებში სულ მაჰკატები ელანდებოდათ და ხელები „მაჰკატი“-ს მეტს სხვას ვერას აწყობდა. ამ უცნაურს სენს შედეგად ის მოჰყვა, რომ „ივერია“-მ წარსული კვირა ყველივრის უქმობაში გაატარა და მე-კი ჩემის „წკიპურტით“ კიდევ ერთხელ დამაშორა მკითხველს.

ახლა-კი ორს კვირას უნდა გავუწიო ანგარიში. ორი კვირა!.. ხუმრობა სათქმელია?!. ამ ორის კვირის ავ-კარგი ოცს „წკიპურტსაც“ ვერ იკმარებდა და ეხლა-კი მთელი თოთხმეტი დღე და ერთი „წკიპურტი“... წარსული დასაწერი და მაჰკატის მსხვერპლი „წკიპურტი“ მინდოდა ქუთაისის „ნაფიც“ ვექილების ბ-ნთ კვირკველიასა და ჯაფარიძისთვის მეძღვნა, ამ ორის ახლად მოვლენილ ტფილისის გაზეთების „უსასყიდლო“ თანამშრომელისათვის, მაგრამ ეს არ მოხდა და ეხლაც დავანებოთ თავი ამ „ხელის ხელ საგოგმანებელს“ საგანს სხვა დროისათვის... ერთის „წკიპურტისავე“ ღირსია, ქუთაისისა-კი არა, ტფილისის ვექილების განზრახვა „კონსულტაციის“ დაარსების შესახებ, ბ-ნ კიტა აბაშიძის მეტად, მეტის-მეტად, უაღმატებულესად „ზრდილობიანი“ წერილი „ცნ. ფურცლის“ რედაქციის მიმართ ბ-ნ დუტუ მეგრელის გამო... მაგრამ ამ „მარგალიტებისათვის“ მე დღეს არა მცალიან, „საწკიპურტოდ“ ბათუმში მეძახიან!..

* *

ბათუმი, ეს ჩვენის ქვეყნის განაპირა ქალაქი, როგორც უწყით, საარაკო გმირივით, დღეობით-კი არა, წამობითა და წუთობით იზრდება, მშვენიერდება, ევროპის ქალაქებისაკენ სჭიმავს თავისს პაწია ფეხს და ნამდვილ „ქალაქის“ ფერსა და იერს იმოსავს. მისი ზრდა და განვითარება, მისი ცდა და მხნეობა ეჭვს გარეშეა, მაგრამ, რუსულის ანდაზისა არ იყოს, „ოჯახს თითო მახინჯი არ დააკლდებაო“, ამ მშვენიერს ქალაქსა და მისს ჯერ კიდევ ნორჩს თვით მართველობასაც რამდენიმე „მახინჯი“ ჰყავს. ამ „მახინჯთა“ შორის მკითხველებს ეხსომებათ ამ ორის წლის წინად როგორ ისახელა თავი მკურნალმა ელიავამ სახპეტოვის ფქვილის გამო ატეხილს აურზაურში. ეხლა ბათუმის ცისკიდურს ამშვენებს ორი ვაჟბატონი—ბ-ნი გ. ა. პალმი, რედაქტორი „Черноморскій Вѣстникъ“-ისა, ამ ერთ გვარის ფერით შეღესილ და შეღებილ ქართველთ-ჭამია გაზეთისა, და ხმოსანი ბათუმის ქალაქის თვით-მართველობისა, და ბ-ნი ი. ა. ივანოვი, ბათუმის ქალაქის გამგეობის წევრად ნამყოფი და ახლა „უმუნდიროდ და უპენსიოდ გაატსტავკებული“... ამ ორის, სულითა და გულით შეთანხმებულ-შეკონილ, დევ-გმირის ამბავი ორს სხვა-და-სხვა, ერთმანეთში თვით პატრონებსავით გადახლართულს, მოთხრობას შეიცავს... მაშ რომელს დავუთმოთ პირველობა? მე მგონია „პალმა“ პირველობისა ისევ ბ-ნს პალმს უფრო შეჰფერის და მისით დავიწყოთ.

ბ-ნი პალმი ამ რამდენისამე წლის წინად საოპერეტო სცენაზედ ჰმოღვაწეობდა „კომიკების“, ანუ სამასხარო როლში, „კალხასის“ წარმოდგენის დროს ბევრჯელ აუწევია კალთები და დაუვლია სცენაზედ კუნტრუშით „ქანდარის“ გასაცინებლად და მისგან ქება-დიდების მოსახვეჭად, ეხლა... ეხლა ის ბათუმში „დიდი კაცია“, „ოპერეტის“ გმირი „მამულიშვილი“ შეიქმნა ვითარცა რედაქტორი გაზეთისა და ხმოსანი ქალაქისა.

ვინ უშლის, ირედაქტოროს და იხმოსნოს ამ ჩვენის ცხოვრების ავკარგში აღმოცენებულმა დევ-გმირმა, მაგრამ... მაგარი ის არის, რომ ამ ვაჟბატონს იმდენი თავ-დაჭერილობა, მართებულობა და ხასიათის სიმტკიცე ვერ გამოუჩენია, რომ რედაქტორ-ხმოსნის მოვალეობის აღსრულების დროს აქა-იქ „ძველი რჯული“ არ გაიხსენოს და ოპერეტულ-კომიკურად სადმე არ შეიკუნტრუშოს... რას იზამთ, ადამიანს ყოველივე ხელობა თავისს ნიშანწყალს ზედ აჰდევს და ძნელია, რომ სიბერემდე ოპერეტის სცენაზედ „დავტუტუტუს“ უვლიდე, მერე, უცბად, გარედაქტორ გახმოსნდე და სადმე იმავე „შეკუნტრუშების“ ჩვეულებამ არ წაგძლიოს და არ წაგიცდინოს!..

ბ-ნს ივანოვს ვადა გაუვიდა ბათუმის ქალაქის გამგეობის წევრობისა და 29 იანვარს ყუთი დაიდგა ამავე თანამდებობაზედ. რას ჰნიშნავს „ყუთი დაიდგაო“! იმას, რომ თავისის წარსულ, ექვსის წლის გამგეობის წევრად ყოფნის ავ-კარგიანობის მსჯავრი მოჰკითხა ბათუმის ხმოსნებს და სთხოვა: თუ კარგი ვიყავ, მე ეს თანამდებობა მომწონს და არ ჩამოვეხსნები და თუ ცუდი—თქვენ ჩამომხსენითო. დათვალეს კენჭები და 14 თეთრს კენჭს 19 შავი გადაეფარა და ისე კარგად დაჰფარა, რომ თეთრთა სითეთრე აღარა სჩანდა. სხვა, ვინც უნდა ყოფილიყო, უმრავლესობის მიერ ამისთანა განაჩენის დადგენის შემდეგ, ასეთს „პანღურს“ იტკენდა კიდეც და იწყენდა კიდეც, ზრდილობიანად თავს დაუკრავდა „მისის ღირსების ასეთს დამფასებლებს“ და დაეთხოვებოდა. მაგრამ ბ-ნი ივანოვი ასე არ მოიქცა და... იცით რა ჰქმნა?..

ხელ-მეორედ დაიდგა ყუთი 12 თებერვალს. ალბად იფიქრა, იანვარში გაშავებული თებერვალში გავთეთრდებიო. ასეთს უკეთესის ბედის ღირსს გამბედაობას „უმადურნი“ ხმოსანნი ძალიან მადიანად შეეგებნენ და როდესაც, ხელ-მეორე კენჭის ყრის შემდეგ, ხმები დათვალეს, აღმოჩნდა, რომ თეთრი ისევ 14 იყო და შავი-კი... 22-ად ქცეულიყო. უწლოვანო 19-მა, სრულ-წლოვანებას ერთის წლით გადაცილებულ 22-მდე იბღარტა. თუ ბ-ნმა ივანოვმა, რაკი იანვარ თებერვლიდგან დაიწყო, ამ დასაწყისს არ უღალატა და წლის ბოლომდე ყოველ თვე დაიდგა ყუთი, სრული მოლოდინი უნდა გვქონდეს, რომ დეკემბერში იანვრის 19 შავი, აწ, თებერვალს, დასრულ-წლოვანებული, მოხუცება-

⁂ ხვალ, 19 თებერვალს, საღამოს 8 საათზედ, ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელის თავმჯდომარეობით, მოხდება სხდომა ახალციხის მაზრის მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დამხმარებელ კომიტეტისა. 15 თებერვლისათვის დანიშნული კრება წევრთა დაუსწრებლობისა გამო არ შესდგა.

⁂ სახალხო სახლის ამშენებელ კომისიას ამ უკანასკნელ დროს სხვა-და-სხვა კაცთაგან მიუღია სულ 1130 მან. 45 კ.

⁂ მკითხველებს ეხსომებათ, რომ ტფილისის გუბერნიის ქალაქის საქმეთა საკრებულომ ქალაქის საბჭოს 1900 წლის 11 დეკემბრის დადგენილება ტფილისის საბაჟო მამულზედ დასაფასებელ გარდასახადის შეწერის შესახებ გააუქმა. ქალაქის გამგეობამ დაადგინა, რომ ამ საქმის შესახებ მოწერილობა წარუდგინოს განსახილველად ქალაქის საბჭოს იმ მოხსენებით, რომ ქალაქის საქმეთა საკრებულოს გარდაწყვეტილება განსაჩივრებულ იქმნეს უმართებულეს სენატში.

⁂ ხვალ, 19 თებერვალს, ქალაქის საბჭოს მორიგს კრებაზედ განსახილველად ქალაქის გამგეობისაგან შემდეგი საქმეები იქმნება წარდგენილი: 1) ქალაქის ამა 1901 წლის შემოსავალ-გასავლის ხარჯთ-აღრიცხვა, 2) დადგენილება ქალაქის სასწავლებელთა გამგე კომისიისა ტფილისში განზრახულ საშუალო სამხატვრო სასწავლებლის შესანახად ყოველ წლობით 2,000 მ. გადადების შესახებ; 3) არჩევანი ქალაქის საბჭოს წარმომადგენლებისა კავკასიის სამეურნეო-სამრეწველო გამოფენის გამმართველს კომიტეტში მონაწილეობის მისაღებად და სხვანი. საბჭოს სხდომა, რომელზედაც სულ 8 საქმეღეა განსახილველად დანიშნული, საღამოს 8 საათზედ დაიწყება.

⁂ როგორც გვატყობინებენ ს. სპეთიდგან (შორაპ. მაზრა), 10 თებერვალს სამს ძმას ქიმაძეებს მოუკლავთ თავისი მეზობელი ოსიკ ქიმაძე; მკვლელობის მიზეზი ის ყოფილა, რომ ოსიკ ქიმაძეს სოფლის მოხელეობის დროს სოფელში შეკრებილი სახელმწიფო ფული შეუჭამია.

⁂ პარასკევს, 16 თებერვალს, საღამოს 8 საათზედ, კავკასიის საიმპერატორო სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭოს სხდომა ჰქონდა, რომელმაც, სხვათა შორის, ტფილისის სათავად აზნაურო სადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველ კომიტეტის მოწერილი ქაღალდი განიხილა იმის შესახებ, რომ აღნიშნულ საზოგადოებასთან დასაარსებლად განზრახულ სასტატისტიკო ბიუროში სათავად-აზნაურო ბანკს ეყოლოს ორი წარმომადგენელი; ამასთანავე შეიტანოს საზოგადოების საბჭომ ბიუროს წესდების პროექტში ის ცვლილებანი, რომ ბიუროს მოქმედება ამ ხანად შემოიზღუდოს მხოლოდ ტფილისის გუბერნიითა და ვალდებული იქმნეს სასტატისტიკო ბიურო ყოველ წლობით წარუდგინოს ხოლმე სათავად-აზნაურო ბანკის გამგეობასა და ზედამხედველს კომიტეტს დაწვრილებითი ანგარიში იმ 1,000 მან. დახარჯვისა, რომელსაც ბანკი, თანახმად თავად-აზნაურთა წარმომადგენლების საზოგადო კრების დადგენილებისა, ყოველ წლობით გადასდებს ბიუროს საშუალების გასაძლიერებლად ბანკის სამეურნეო თანხის მოგებიდგან. საბჭომ, განიხილა რა ეს წინადადება, მიიღო იგი და გარდასწყვიტა სამეურნეო საზოგადოების წევრთა საზოგადო კრებას წარუდგინოს იგი განსახილველად.

⁂ წარსულის 1900 წლის განმავლობაში, როგორც ტფილისის გუბერნატორთან კავკასიის საიმპერატორო სასოფლო-სამეურნეო საბჭოს მიერ წარდგენილ ცნობებიდგანა სჩანს, ტფილისის საბაღოსნო სასწავლებელში უსწავლია სულ 69 მოსწავლეს. საბაღოსნო სკოლის შესანახად სამეურნეო საზოგადოებას დაჰხარჯვია სულ 19,896 მან. და 21 კაპ.; ამ ფულებიდგან თვით საზოგადოებას გადაუდვია 3,380 მან., 18 კაპ. მიწად-მოქმედების სამინისტროსაგან შემწეობად—3,224 მან. ტფილისის ქალაქის გამგეობისაგან—300 მან., საბაღოსნო სკოლის ბაღის შემოსავალი 1,405 მან. და 22 კაპ., სხვა-და-სხვა შემთხვევითი შემოსავალი და შემოწირულება 1,687 მან. 85 კაპ. და მოსწავლეთა შესანახის ფასი 9,698 მან. 50 კაპ.

⁂ როგორც მკითხველებმა უწყიან, ამას წინად ტფილისელმა მანდილოსნებმა დააარსეს „ნავთის მწარმოებელი საზოგადოება“. ეხლა ამ საზოგადოებას განუზრახავს სტიპენდიები დააარსოს და წმინდა მოგებიდგან რამდენიმე პროცენტი გადასდოს იმ ქალთათვის, რომელთაცა ჰსურთ სატეხნიკო განათლება მიიღონ: ინჟენერობა, ტეხნოლოგობა და სხვა. ამ საგნის შესახებ 22 თებერვალს სამეურნეო საზოგადოების დარბაზში „ნავთის მწარმოებელ დედათა საზოგადოების“ დამაარსებელთ კრება ექმნებათ საზოგადოების წესდების განსახილველად და ხელმოსაწერად.

⁂ ავჭლის ცხენის რკინის გზის კონტრაგენტებს ყორღანოვსა და ალიბეგოვს განუზრახავთ გაიყვანონ ახალი ცხენის რკინის გზა ველიამინოვის ქუჩიდგან საბოტანიკო ბაღამდის. ამ გზის პროექტს ამზადებენ და ამ დღეებში წარუდგენენ ტფილისის ქალაქის თვითმართველობას განსახილველად.

⁂ საელექტრონო საზოგადოება „ჰელიოსი“ და ბელგიის უსახელო საზოგადოება ერთმანეთში შეთანხმებულან ტფილისში ელექტრონის ტრამვაის გამართვის შესახებ. ეს ტრამვაი უნდა გამართოს „ჰელიოსის“ საზოგადოებამ. ამისათვის საზოგადოების მიერ გამოგზავნილ ინჟენერ-ჰიდრავლიკს მეცს დაუთვალიერებია მდინარე მტკვარი, რომელიც ფრიად სასარგებლოდ უცვნია ელექტრონის ენერგიისათვის. ინჟ. მეცმა უნდა აღნიშნოს ადგილი ელექტრონის მთავარ-სადგურის ასაგებად როგორც ტრამვაისათვის, ისე ელექტრონით ქალაქის გასანათებლად.

⁂ ის ყმაწვილი კაცნი, რომელნიც 1879 წლის 1 ოქტომბრიდგან 1880 წლის 1 ოქტომბრამდე დაიბადნენ და ამ 1901 წლის ჯარში გასაწვევ სიებში არ ჩარიცხულან, ვალდებულნი არიან ახლავე გამოცხადნენ სამხედრო საკრებულოში და წარადგინონ დაბადების მოწმობები. წელს ჯარში გასაწვევ ყმაწვილ კაცთა სიები გამოკრული იქმნება სამხედრო საკრებულოებში აღდგომიდგან 15 აპრილამდის.

⁂ დღეს, 18 თებერვალს, ტფილისის პირველ ვაჟთა გიმნაზიის სადგომში, კრება ექმნება რუსეთიდგან გადმოსახლებულთა დამხმარებელ საზოგადოებას.

⁂ როგორც „ტფილისის საკრებულოს“ ანგარიშიდგანა სჩანს, გასულ 1900 წელს საკრებულოს შემოსავალი ჰქონია სულ 38,210 მან. 23 კ. და ამდენივე ხარჯი. საკრებულოს 300 მანეთი შეუწირავს ახალქალაქის მაზრაში მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოდ. ამ 1901 წლის ხარჯთ-აღრიცხვით საკრებულოს შემოსავალი გამოანგარიშებულია სულ 39,565 მან.

⁂ როგორც „ცნ. ფურცლის“ მოსკოვიდგან სწერენ, იქ ამას წინად ფერისცვალების ეკკლესიაში უგალობნიათ ბ-ნ კლენოვსკის მიერ ნოტებზედ გადაღებული ქართული საეკკლესიო საგალობლები. ქართული გალობა მეტად მოსწონებიათ საეკკლესიო გალობის სპეციალისტებს.

⁂ იმავე გაზეთს შეუტყვია, რომ ბ ნ ნ. ნიკოლაძეს აზრადა აქვს გამოსცეს ამ ცოტა ხანში მეორე ტომი თავისი ქართული ნაწერებისა.

⁂ როგორც „ცნ. ფურცელსავე“ მოსკოვიდგან ატყობინებენ, 7 თებერვალს ადგილობრივ უნივერსიტეტის საანატომო ინსტიტუტში ფარმაციის მაგისტრის ხარისხზედ დისერტაცია დაიცვა კონსტანტინე ცომაიამ. დისერტაცია ძალიან მოსწონებიათ პროფესორებს და ბ-ნ ცომაიას ფარმაციის მაგისტრობა მიუღია.

⁂ რადგანაც უსახელო საზოგადოება ვალდებული იყო 3 თებერვლამდის წარმოედგინა ქალაქის გამგეობისათვის ახალი პროექტი ელექტრონის ტრამვაის გამართვისა და აქამდისინ არ წარმოუდგენია, ამისათვის გამგეობას, ხსენებულ საზოგადოებასთან დადებულ ხელშეკრულობის თანახმად, დაუდგენია: დააჯარიმოს უსახელო საზოგადოება 3 თებერვლიდგან ყოველ დაგვიანებულ დღეში 20 მანეთით იმ დრომდე, ვიდრე პროექტს არ წარუდგენს და ეს გარდაწყვეტილება დაუყოვნებლივ აცნობოს უსახელო საზოგადოების რწმუნებულს ბ-ნ როზის.

⁂ უსახელო საზოგადოებასა და ქალაქს შორის დადებულ ხელშეკრულობის თანახმად ამ საზოგადოების დირექტორი ვალდებულია ყოველ წელს 150 უფასო ბილეთი აძლიოს ქალაქის გამგეობას. ხოლო ბ-ნი როზი გამგეობის გარდა სხვასაც აძლევს თურმე ასეთს ბი

ში შევა და მაშინ-კი... ბ-ნს ივანოვს იმის მეტი გზა აღარ ექმნება, რომ ბ ნ პალმის რეპერტუარიდგან რომელისამე „ოპერეტის“ ჰანგი ისწავლოს და გულის მოსაოხებლად დაჰღიღინოს ხოლმე.

ჰო, ბ-ნმა პალმმა-ხმოსანმა, რასაკვირველია, თეთრი კენჭი ჩაუგდო ბ-ნს ივანოვს, მაგრამ ბ-ნმა პალმმა-რედაქტორმა ეს საკმარისად არ დაინახა და თავისს გაზეთში ბათუმის საბჭოს ლანძღვა-თრევას დაუწყო, რატომ იანვარშივე არ აირჩიეთ ბ-ნი ივანოვი გამგეობის წევრადაო. აი, ამ ლანძღვა-თრევის გამო ხმოსანმა კ. ს. ჩხეიძემ წინადადება შეიტანა საბჭოში: განკიცხვა გამოეცხადოს ბ-ნს პალმს, რედაქტორსა და ხმოსანს, რომელიც უპატიურად იხსენიებს საბჭოს და ამახინჯებს 29 იანვრის არჩევანების მნიშვნელობასაო. ბათუმის საბჭომ, ბ-ნ ივანოვის ხელმეორედ გაშავებასთან ერთად, ეს საგანიც განიხილა, კენჭი უყარა და 9 ხმის წინააღმდეგ 25 ხმის უმეტესობით ბ-ნ პალმის „კომიკური კუნტრუშობანი“ ქალაქის თვით-მართველობისა და მწერლობის ასპარეზზედ დაჰგმო და გაჰკიცხა. ეს „წინააღმდეგი“ ცხრაც იმ აზრისა იყო თურმე, რომ საბჭოს საქმე არ არის „რედაქტორის“ განსჯა და განსამართლება, მისი განმსჯელი ცენზურა და სასამართლოაო, თორემ ეს სხვა-და-სხვაობა აზრისა რომ არა ყოფილიყო, ვინ იცის, შეიძლება ამ ცხრიდგანაც რამდენიმე 25-ს მიჰმატებოდა. ეს ადვილად მოსალოდნელია, რადგან ბ-ნ პალმის მიერ მოწონებულ კანდიდატის ბ-ნ ივანოვის 14 თეთრიდგან, როგორც ჰხედავთ, თვით ბ ნ პალმის გასამართლების საქმეში მხოლოდ 9 გაშავდა, დანარჩენი 5 კი თეთრადვე დარჩა...

ჩვენ აქ იმის შესახებ არას ვიტყვით, რამდენად წესიერად მოიქცა ბათუმის საბჭო, რომ ბ-ნ პალმის გაზეთში ჩადენილ უკუღმართობას კენჭი უყარა და მისის საქციელის ავ-კარგის დაფასება თვისდა განსასჯელ საქმედ მიიჩნია, თუმცა ბ-ნი პალმი ჰფიცავდა, რომ მე აქ პალმი-ხმოსანი ვარ და არა პალმი-რედაქტორიო და ბ-ნნი ბოგოსლოვსკი და გრიელსკი განცვიფრდნენ კიდეც, —ეს რა საბჭოს განსახილველი საგანიაო.

ვთქვათ, საბჭოს უფლება არა ჰქონდა ასეთი საგანი წინ დაეყენებინა თვისდა განსასჯელად, ვთქვათ, მან კანონი დაარღვია, საქმე ის არის სამართლიანი სამართალი უძღვნა ბ-ნ პალმის მოქმედებასა და ღვაწლს, თუ უსამართლო. შესანიშნავი ის არის, რომ არც ბ ნი პალმი, არც ბ-ნნი ბოგოსლოვსკი, გრიელსკი და ივანოვი იმას-კი არ ეჭიდებიან, რომ დაამტკიცონ, ხმოსანთა „უმრავლესობის“ აზრი შემცდარია, უსამართლოაო, არამედ იმას, თუ ეს „აზრი“ რა სახით გამოითქვა, საბჭოს ხმოსანთა კრებაზედ, თუ სხვაგან. ერთის სიტყვით, თითქოს იმისი თქმა უნდათ, რომ არა სტყუით, ბ-ნი პალმი ღირსია განკიცხვისა და შეჩვენებისა, მხოლოდ მაგ საგანს საბჭო, ვითარცა წარმომადგენელი ქალაქის თვითმმართველობისა, კანონის ძალით, ვერ განიხილავსო. თუ ჩვენი დასკვნა მართალია, მიგვილოცნია ბ-ნ პალმისათვის ამ მის სარედაქტორ-სახმოსნო სცენაზედ გამართულს ბენეფისში საუცხოვო დაფნის გვირგვინების მიღება!..

ბათუმის საბჭოს 12 თებერვლის სხდომა საისტორიო სხდომად ჩაითვლება ოდესმე ბათუმის მატიანეში!.. საბჭომ ღირსეულად, თუმცა, ჩვენის აზრით, არაწესისამებრ, დააფასა თავისის ერთის წევრის ღვაწლი და ჯეროვანი მიუზღო. ნუ თუ ვერც ეხლა მიხვდება ბ ნი პალმი, რომ

იფქლსა ფეროდეს შეიკრებს,
ვისც ღვარძლი დაუთესია?!.

* *

კარგი იქნება არჩილ მეფის ეს სიტყვები ცხვირზედ დაიჰდიოს ჩვენმა „ნახატებიანმა“ „კვალმაც“, რომელიც, ცუდ მეთევზესავით, სულ იმის ცდაშია, რომ წყალი აამღვრიოს და ამ ნამღვრევში უგუნური ჰიჰყინები დაიჭიროს. მოგეხსენებათ, რომ ამ გაზეთს ინტელიგენტები ისე სძულს, რომ როდესაც მისნი თანამშრომელნი სარკეში დაინახავენ ხოლმე თავისს თავს, აფურთხებენ საკუთარს სახებას და ზურგს იბრუნებენ. იქმნება ემართლებოდნენ კიდეც ასეთ მოქცევას თავის თავსს და ჩვენც არ დავუშლით, მაგრამ უბედურება ის არის, რომ „კვალი“ ყველა ინტელიგენტს წაეპოტინა და სხვებსაც თავისის თავის შესაფერ ნემს-მაკრატლით უჭრის და უკერავს სამოსელს.

ამ გაზეთმა რაც დღე დააყენა „შრომის“ ინტელიგენტებს, ხომ ვუწყით. ეხლა ჯერი სახალხო თეატრზედ მიდგა, სადაც რამდენიმე ინტელიგენტი მართლაც რომ თავგამოდებით იღვწვის და უანგაროდ ჰშრომობს ხალხის სასიკეთოდ. აქაც იმავე ჰანგზედ მორთეს ლაპარაკი „კვალის“ გზ-კვალ დაბნეულმა კალმოსნებმა, რომ ინტელიგენტები სდევნიან დაბალ ხალხსაო. „შრომის“ შესახებ ამ ბატონებმა ხომ ჰორი გამოაცხეს:

> „მუშები ოფლს ღვრიან, ფულს იგებენ და აი ეს მოგება დივიდენდის სახით გარეშე პირთ (სრულ-პაიანთ) ურიგდებათ! ეს იგივე ექსპლუატაციაა შრომისა კაპიტალისაგანაო...“

და ის-კი დაავიწყდათ, რომ „შრომის“ არსებობის განმავლობაში არც ერთს გარეშეს ორი გროში მოგება არ მიუღია არც დივიდენდისა და არც სხვა სახით. მაგრამ ვინ არიან ეს „გარეშე პირები“? აი ვინ:

> „მას გამოუჩნდენ გარეშე პირები, ინტელიგენტები, რომელნიც აცხადებენ, რომ აქ საქმე პაიზეაო, გაქვს სრულად გარდახდილი 25 მან.—ხმა გაქვს, არა გაქვს და ხმასაც ვერ მიიღებო. ასეთი სრულ-პაიანი სულ იქნება 20—30, რომლის უმრავლესობა გარეშე პირებია. ხოლო თვითონ დურგლები, რომელნიც ქარხანაში მუშაობენ და „შრომა“ თავისი შრომით გამოაქვთ, ხმას მოკლებულნი არიან. გამოდის, რომ ამხანაგობა ყოფილა არა იმათი, ვინც მუშაობს, არამედ იმათი, ვინც არ მუშაობს და ქარხანასთან არავითარი დამოკიდებულება არა აქვს“ *).

ამოუწერა რა ეს სიტყვები, „ივერიამ“ „კვალს“ ტყუილისა და სიცრუის თქმა უკიჟინა და განუმარტა, რომ „30 კაცამდე, რომელსაც საწევრო ფული 25 მან. სრულადა აქვს გარდახდილი, მაგრამ ამათგან მხოლოდ ოთხია გარეშე, ხოლო 26 იგივე ხელოსანიაო“.

„კვალს“ ამ ორ ტყუილის თქმის შემდეგ იმის მეტი აღარა დარჩენოდარა, რომ გაჩუმებულიყო, როდესაც „ივერიამ“ შეუთვალა: „ври, да знай мѣру“-ო, მაგრამ „კვალი“ რაღა მესამე დასის ორგანო იქნებოდა, რომ თავისს დაძვრენას არა სცდილიყო. აი, რასა ჰბრძანებს ეხლა ეს „წაჯექ-უკუჯექი“ გაზეთი: „ივერიას“

> „ჩვენი აზრი ვერ გაუგიაო. „ივერიას“ „გარეშე პირებათ“ მიუღია მხოლოდ ინტელიგენტები, რომლის რიცხვი სამი-ოთხია (30-ში) და არა უმრავლესობა. გარეშე პირებათ ჩვენ ვთლით ყველა იმათ, ვინც დურგალი არ არის და ქარხანაში საჭიროების დროს არ მუშაობს“...

და ამ სისულელეს „კვალი“ ასეთის სიტყვებით აბოლოვებს:

---

*) ხაზ-გასმულები ჩვენია,

ლეთებს. ამით ქალაქი, რომელსაც საერთო შემოსავლიდგან გარდაწყვეტილი ნაწილი ეძლევა, ზარალობს. ამის გამო ცხების რკინის გზის მეთვალყურე კომისიას დაუდგენია მოსთხოვოს ბ ნ რომის ცნობები, თუ ვისა და რამდენს ბილეთს აძლევს იგი უფასოდ.

⁂ ბაქოდგან გვატყობინებენ, რომ 16 თებერვალს სახალხო მატარებელი ხუთი საათით გვიან გავიდა ბაქოდგანო. მატარებლის შეგვიანების მიზეზი ისა ყოფილა, რომ კავკავის რკინის გზის მე 334 ვერსზედ საქონლის მატარებელს უბედურება შემთხვევია.

⁂ ტფილისის პოლიცმეისტერს დაუვალებია პოლიციის ბოქაულებისათვის, მიიღონ საჭირო ზომები და სახლის პატრონებს გარდაახდევინონ სახელმწიფო და საერობო დარჩენილი გარდასახადები.

⁂ ს. ზემო-მაჩხაანის მცხოვრებს ი. ა. ზალდასტანოვს შუამდგომლობა აღუძრავს მთავრობის წინაშე იმის შესახებ, რომ ნება დაერთოს მას მდინარე ალაზანზედ „ჩოკაბულში“ ბორნის გამართვისა. ეს შუამდგომლობა იმითია გამოწვეული, რომ ამ ადგილზედ 40 ვერსის მანძილზედ არ არის ალაზანზედ არც ხიდი და არც ბორანი.

⁂ ქ. ბათუმში 20 თებერვლიდგან დაიწყება გასტროლი ქუთაისის დრამატიული დასისა, რომელიც გამართავს აქ ოთხ წარმოდგენას. წარმოადგენს შემდეგს პიესებს: „ორი გმირი“, „ოტელო“, „ციხის საიდუმლო“, „ბედს ვერ წაუხვალ“ და სხვას. მონაწილეობას იღებენ: ქ-ნნი ჩხეიძე, ივანიძე, გვეტაძე, მდივანი, ბ-ნნი ალექსი-მესხიშვილი, ვ. გუნია, აწყურელი, ბადანჩივაძე, ურუშაძე, გრ. ჩარკვიანი, მარგელი, წუწუნავა და სხვანი.

⁂ 15 თებერვალს დღისით ზუბალაშვილის მემკვიდრეთა ქარვასლას ქალაქის მე-8 ნაწილში ცეცხლი წაჰკიდებია და ბევრი საქონელი დამწვარა. ყველაზედ უფრო უზარალნია ვაჭარს რევაზოვს, რომელსაც 5 ათას მანეთის თოკი დასწვია. მთელი ზარალი გამოანგარიშებულია 16 ათას მან. ცეცხლის გაჩენის მიზეზი არა სჩანს.

⁂ პოლიციის მე-5 ნაწილში, აბასაბათის მოედანზედ მცხოვრებმა ალექსი სხირტლაძემ 14 თებერვალს პოლიციას განუცხადა, რომ ჩემმა უკანონო შვილმა ილია ხაჩერაშვილმა ამ რამდენისამე ხნის წინად ვერცხლის ქამარი და სათუთუნე მომპარაო. კარგა ხნის ძებნის შემდეგ პოლიციამ ხაჩერაშვილი შეიპყრო, რომელიც ქურდობაში გამოტყდა და განუცხადა, რომ მოპარული ნივთები 8 მანეთად ტფილისის მოქალაქეს აბრამ ტერ-გრიქუროვს მივყიდეო. პოლიციამ ორივენი დააპატიმრა და საქმის გამოძიებას შეუდგა.

⁂ ოთხშაბათს, 14 თებერვალს, პოლიციის მე-5 ნაწილში ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრები გლეხი ივანე ჩხაიშვილი შეიპყრეს. ჩხაიშვილს პუშკინის ქუჩაზედ ამერლენის დუქნიდგან შაშხები მოუპარავს და გაქცეულა. დამნაშავე პასუხის გებაში იქმნება მიცემული.

დაჰაკვირდი

რა პატარა რამ არის თვალი, მაგრამ მთელი ცა და დედა მიწა ვერ ავსებს ხოლმე.

პერსი

⁂

ზომიერება დარიბთა სიმდიდრეა, ხარბობა მდიდართა სიღარიბეა.

მარი ემენბახი

⁂

ვისაც თავისი თავი ძლიან მოსწონს, ის არავის არ მოეწონება.

გლასსბრენნერ

ბათუმის საბჭო და ხმოსანი გ. ა. პალმი.

ბათუმელმა მკითხველმა საზოგადოებამ უკვე იცის, რომ ბათუმში ეს რამდენიმე წელიწადია რუსულს ენაზედ „Черноморскій Вѣстникъ“-ის სახელით ერთს დროს არბენინის ფსევდონიმით მომღერალ არტისტის გ. ა. პალმის რედაქტორობით ყოველ დღიური გაზეთი გამოდის.

ბ-ნი პალმი, ეს თავიდგან ხელალებული მეტიჩარა მგლაჯნავი, ამ ბოლოს დროს ლაშ მოხეულ დედაკაცის ჭორებსა და ბეზღაობას მოჰყვა...

პალმის ამ ბოლოს დროის გამოლაშქრება გამოიწვია იმან, რომ გამგეობის წევრსა და ქალაქის მოურავის ამხანაგს ბ-ნ ი. ა. ივანოვს წარსულს იანვარში ოთხი წელიწადი შეუსრულდა და წესისამებრ ახალი არჩევნები უნდა მომხდარიყო ამ თანამდებობაზედ ვისსამე ამოსარჩევად.

ბ-ნმა პალმმა, სხვებზედ ცილის-წამებაში გაფარფარებულმა, ვედ რ მოახერხა ფრთები შეეკვეცა თავისის სურვილისათვის და „ლალად-ჰყო“ და ხელ-მეორედ ხსენებულის ივანოვის ამორჩევის სურვილი გამოსთქვა, ვითომც და ეს უკანასკნელი ერთად-ერთი კანდიდატი ყოფილიყოს ბათუმში, რომელსაც ბათუმის წინაშე შესანიშნავი სამსახური მიუძღვოდა.

ხსენებული არჩევნები 29 იანვარს იყო დანიშნული და ამავე დღეს საბჭოში განსახილველად წარმოდგენილი იყო იმ კომისიის მოხსენება, რომლისათვისაც საბჭოს ქალაქის ბაღისა და ბულვარის საქმეების წარმოებაში ჩადენილ უწესობების გამოკვლევა ჰქონდა მინდობილი. საბჭომ შეიტყო კომისიის მოხსენებიდგან, რომ ბაღისა და ბულვარის საქმეებში, რომლის ზედამხედველობა და გამგეობა მინდობილი ჰქონდა ხსენებულს ივანოვს, მრავალის სხვა-და-სხვა უწესობებისა და უთაურობის გარდა, თვალ-საჩინო დანაშაულობად აღნიშნული იყო ის, რომ ქალაქის მებაღეს ბ-ნს ხოშტარიას გაუმჟღავნებია კომისიისათვის, ვითომც ბ-ნს ივანოვს ქალაქის ბაღიდგან ჩაქვის საუფლისწულო მამულისათვის 180 მან. ღირებული სხვა-და-სხვა მცენარე და ნერგი მიეყიდნოს და ფული-კი თითონ ჩაეჯიბნოს. ბ-ნ ივანოვს-კი განუცხადებია კომისიისათვის, რომ მას ფულად არაფერი გაუყიდნია, ხოლო მან გასცვალა მცენარეები თუ ნერგები ქალაქის ბაღისათვის სამაგიეროდ წამონაღებს ნერგებში.

აქ გარემოების გამომჟღავნება ზოგიერთ ხმოსნებს ერთობ ეუცხოვათ.

ბ-ნმა ივანოვმა გამოაცხადა, რომ თავის გასამართლებლად მომზადებული არ იყო და არც საბუთები შეეკრიბნა წარმოსადგენად, ამისათვის ითხოვა, რომ საქმის გარჩევა შემდეგისათვის გადაედოთ და საშუალება მიეცათ საბუთიანი პასუხი წარედგინა. საბჭომ ბ-ნის ივანოვის თხოვნა ერთხმად დააკმაყოფილა და დაავალა გამგეობას, რომ ივანოვის მოხსენება თავისის დასკვნით შემდეგის სხდომისათვის წარედგინა. ამის შემდეგ არჩევნები დაიწყო, რომელზედაც, ბ-ნ ივანოვის გარდა, ყველა დასახელებულმა კანდიდატმა უარი განაცხადა და ამნაირად კენჭი იყარა მხოლოდ ბ-ნმა ივანოვმა, რომელმაც მიიღო 14 თეთრი და 19 შავი.

ეს იყო და ეს. და აი, ამან გააბრაზა ბ-ნი პალმი, დაერია იმ „უმადურს“ 19 ხმოსანს, რომელთაც ივანოვი გააშავეს, და რა არ შესწამა, ან რა არ შეჰკადრა, ვინ იცის?!.

ბ-ნმა პალმმა ამ რიგად, ბეჭდვითის სიტყვით ქომაგობა, იმითი დაიწყო, რომ გაშავებული და დაწუნებული ივანოვი რუსის ეროვნების წარმომადგენელ განათლებულ (?) ვინმედ გამოაცხადა და მისი განზრახ დევნულობა მიაწერა მხოლოდ ქართველ ხმოსნების პარტიულს ინტრიგებსა და იმას, რომ ვითომც ივანოვის შესახებ შეთქმულობა დიდის ხნის მომზადების ნაყოფი ყოფილიყოს და სხვანი.

ჩვენ აქ არაფერს ვიტყვით იმის შესახებ, თუ ბ-ნი ივანოვი რომელს ეროვნებას ეკუთვნის, რადგანაც ყველაფრის დასაბუთება შეუძლებელია იმისათვის, რომ ყველგან და ყველა შემთხვევაში საბუთები არ იწერება. მხოლოდ ის არ შევიძლიან არ აღვნიშნოთ, რომ ბ-ნ არბენინს, როგორც მომღერალ არტისტს, კარგად ესმის, რა დროს რა სიმებზედ უნდა ხელის ჩამოკვრა სასურველის ხმის მოსასმენად, ან-და რა საუცხოვოა წყლის ამღვრევა თევზების საჭერად.

ეჭვი არ არის, ბ-ნ პალმის უზრდელს თავდასხმასა და უგვანო ცილის-წამებას არ შეეძლო მოთმინების ფიალა არ აევსო და საზოგადო გულის წყრომა არ გამოეწვია და ეს შენიშნა ერთმა ხმოსანთაგანმა, ბ-ნმა კარლოს სიმონის ძე ჩხეიძემ, რომელმაც საბჭოში წინადადება შეიტანა, რომ პალმისათვის, როგორც ხმოსნისათვის, განკიცხვა გამოეცხადებინათ.

მოგვყავს ზოგიერთი ადგილი ხმოსანის კ. ჩხეიძის წინადადებიდგან, რომელიც მან ბათუმის საბჭოს წარუდგინა:

„29 იანვრის არჩევანის შესახებ ამ ბოლოს დროს „Черноморскій Вѣстникъ“-ში დაბეჭდილმა რამდენმამე წერილმა და შენიშვნამ მთელის ადგილობრივის საზოგადოების ყურადღება მიიქცია. თავისს თავად ეს წერილები იმისი ღირსი არ არის, რომ მათს განხილვას შევუდგეთ, მაგრამ თუ სახეში ვიქონიებთ იმას, რომ რედაქტორი აღნიშნულის გაზეთისა ჩვენის საბჭოს წევრი გრიგოლი ალექსანდრეს ძე პალმაა, რომელიც იურიდიულადაც და ზნეობრივადაც პასუხის-მგებელია იმისი, რაც-კი საზოგადო საქმეთა შესახებ ამ გაზეთში იბეჭდება, მაშინ ყველასათვის ცხადი შეიქმნება, რომ გაჩუმება რომლისაც-კი გინდათ წევრისა ბათუმის საბჭოსაგან მხოლოდ იმას დაამტკიცებს, რომ იგი თანახმაა იმისა, რის შესახებაც საბჭოს წინაშე მე მსურს

„არა, საზოგადოთ კარგი იქნება დაწერილს ჯერ გაიგებდენ და მერე წარმოსთქვამდენ მსჯავრსო“.

ჭეშმარიტად არის ნათქვამი, რომ ერთის ტყუილის მთქმელს ათასი სხვა დასჭირდება იმ ერთის გასამართლებლადაო! „კვალსაც“ სწორედ ასე მოუვიდა. ჯერ ერთი, ვინც „კვალის“ პირველს წერილს წაიკითხავს, ყველა დარწმუნდება, რომ „კვალს“ ინტელიგენტები ჰყავდა სახეში, როცა სწერდა.

„გამოუჩნდნენ გარეშე პირები, ინტელიგენტები, რომელნიც“... „მუშები ფულს იგებენ და ეს მოგება გარეშე პირთ ურიგდებათ! ეს იგივე ექსპლუატაციაა შრომისა კაპიტალისაგან“ და სხ.

ეხლა, რა-კი დარწმუნდა, სისულელე წამოეროშეო, ჰბრძანებს:

„გარეშე პირებათ ჩვენ ვთვლით ყველა იმათ, ვინც დურგალი არ არის და ქარხანაში საპიროების დროს არ მუშაობსო“.

ძალიან კარგი და კეთილი!.. ახლა, რასა ჰბრძანებს „კვალი“, რომ მოვახსენოთ: იმ „გარეშე პირებში“ (30) სულ დურგლები არიან, რამდენისამე ინტელიგენტის გარდა, და ქარხანაშიაც იმუშავებენ „საპიროების დროს“, მაგრამ ეხლა საპიროები არ არიან, თვისდა უნებურად სხვა სახელოსნოებში ჰმუშაობენ, თითო-ოროლა მანეთობით იშოვებენ ფულს და საწევრო გარდასახადი შემოაქვთ. ამ გვარად, თვით „იმ 30 სრულ-პაიანთა შორისაც თვით დურგლები უმრავლესობაა, დიდი უმრავლესობა“ და არა „უმცირესობა“, როგორც „კვალი“ სცრუობს. ყველა კარგი, მაგრამ ეს უალაგო ალაგას წამოსროლილი: „ეს იგივე ექსპლუატაციაა შრომისა კაპიტალისაგანაო!“ რაღა არის? ვისთვის და რისთვის არახუნებს ამ მუშათათვის გაუგებარს და ამ შემთხვევაში ცრუპენტელაობით სავსე სიტყვებს „კვალი“?!. არა, დალოცვილებს, ამდენის სიცრუის თხზვისა და უალაგო-ალაგიან რახუნის ნაცვლად, ჯერ შეეტყოთ მართალი და ისე დაეწერათ, თორემ დაუკერებიათ ენაზედ „ექსპლუატაცია შრომისა კაპიტალისაგანაო!“ და არ იციან, სად ჩააკერონ და ჩააქსოვონ ეს სიტყვები. „ივერიას“ ურჩევენ, „ჯერ დაწერილს გაიგებდით“, და თითონ-კი „გაუგებლადა“ ათასს სისულელესა სწერენ.

ასევე იქცევა „ინტელიგენტთ-ჭამია კვალი“ სახალხო თეატრის შესახებ. იგი ჰკიცხავს და უპატიურად იხსენიებს იმ ინტელიგენტებს, რომელნიც თავისის ძალ-ღონისადა გვარად სცდილობენ მდაბალის ხალხის გონიერად გართობასა და მისს განვითარებას და ამ უმადურ შრომას უანგაროდ ეწევიან. ყველაზედ ახირებული ის არის, რომ „კვალის“ უკუღმართობას გამოეპასუხა „ცნ. ფურცლიდგან“ „სახალხო თეატრის ერთი მუშაკთაგანი“ და, ამხილა რა სიცრუე, ბოლოს ასეთის სიტყვებით მიჰმართა:

„თუ ჩვენ ხალხი, ხელოსნები, გავფანტეთ, მობრძანდნენ ბ. ჟორდანია ან მისნი თანაშემწენი და მოაწყონ ეს საქმე ისე, როგორც სასურველია... ხელოსნები ამათ დაიახლოვონ და მათ შემწეობით გაუძღვნენ საქმეს. მადლობის მეტს არას ვიტყვით, რადგანაც, სწორედ მოგახსენოთ, ამ საქმემ ცოტა არ იყოს დაგვღალა... თუ მოგწონთ ეს წინადადება, ფანტაზიების აწერისა და ჭორების გავრცელების მაგიერ, მობრძანდით და იმუშავეთო“.

„კვალის“ „არა-ისტორიკოსმა“ „მუშაკთაგანს“ „პატარად“ წოდებულ შვიდ-ადლიან წერილით უპასუხა და ეს წინადადება-კი უგემურ აბად გადაჰყლაპა,—მივჩქმალოო, რომ არ გამოჩნდესო. სხვაფრივ ან კი მოსალოდნელი იყო?! მხოლოდ გულ-უბრყვილო „მუშაკთაგანს“ ეგონა, „კვალის“ „მარქსისტები“ შრომას არიან მოწადინებულნიო, თორემ ვინ არ იცის, რომ ბ-ნს ნ. ჟორდანიასა და მის დამქაშთ შეუძლიანთ მხოლოდ უაზროდ და უჯუნურად სხვისი გაკიცხვა, სხვისის შრომის, მეტადრე ინტელიგენტების, გაფუქსავატება და არარად ჩაგდება, თორემ თითონ უანგარო შრომას იმავე, ვითომდა მათდა სათაყვანებელ, დაბალ ხალხის სასარგებლოდ ერთს ალაჯზედაც არ მიეკარებიან!.. კრიტიკოსობა ყოველთვის ადვილია და აკი ისინიც თქმასა რჩეობენ ქმნის ნაცვლად. ამას ვინ ინაღვლებს, ნეტა ამ თქმულსაც სიცრუისა და ჭორის ქერქში არ ახვევდნენ ხალხის ასარევად და დასაბნევად!...

⁂

მაგრამ კმარა, თორემ „კვალთან“ ლაპარაკი იგივე კედელზედ ცერცვის შეყრაა, რადგან კუზიანს სამარის მეტი ვერა გაასწორებს-რა. დავუბრუნდეთ ორის კვირის ანგარიშს. ავუაროთ გვერდი ქუთაისის ხმოსნის ბ-ნ დარახველიძის ახირებულს აზრს, რომ „წიგნების ფარდულის ქალაქის ბაღში გამართვის ნება არ უნდა მიეცეს „გამომცემელს საზოგადოებას“, რადგან ეს ვნებას მოიტანს სანიტარულ სიწმიდის მხრივაო“. პატივცემულს ხმოსანს ალბად წიგნების ფარდული თავლა ჰგონებია და თვით წიგნები-კი პირუტყვები. განზედვე ჩავუაროთ ბათუმელ მანდილოსანს შ—ის, რომელიც „დიდის ჯოხით“ დახვედრია ყმაწვილს ქალს და იმდენი უცემია, რომ სისხლით გაუბასრავს,—„ქმარს რად მართმევო“!.. განზედ ჩავუაროთ ამ გაკაპასებულს მანდილოსანს, რადგან საშიშია, რომ უცაბედად „დიდი ჯოხი“ ჩვენც არ წამოგვისვას.

დავუბრუნდეთ ისევ ჩვენს უწყინარს თელაველს ქალებს, რომელნიც ლოტოთი, ამ „უხეირო, მაგრამ მაინც უმანკო“ გართობით იქცევენ თავს და „დიდს ჯოხს“ მხოლოდ მაშინ წაავლებენ ხელს, თუ ლოტო გამოჰგლიჯათ ვინმემ ხელიდგან.

თელაველ ქალების შესახებ ორი წერილი მომივიდა და ორივე ზესტაფონიდგან. ერთს ქვეშ აწერია ,,ზესტაფონელი ქალი‘‘, ხოლო მეორეს ,,ანიჩკა‘‘. ორივე თავ-თავისს გვარად საყურადღებოა, მაგრამ ეს ,,წკიპურტი‘‘ ისე გაგვიგრძელდა, რომ სჯობს ზესტაფონელ ქალების შესახებ შემდეგ მოვილაპარაკოთ. იმედია, თელაველი ქალები სულგრძელებას გამოიჩენენ და მომავალ კვირამდე მოთმინებით აღიჭურვებიან, ეხლა-კი...

⁂

მაგრამ ის იყო უნდა დამებოლოვებინა ეს წერილი, რომ ბიჭმა ჟურნალ ,,მოგზაურის‘‘ მეორე, თებერვლის, ნომერი შემომიტანა. უნებურად გადავშალე და მე-128 გვერდზედ შემდეგს ახირებულს ამბავს წავაწყდი: ამ გვერდს თავში დიდის ასოებით აწერია „**ჩვენი მწერლები სურათებში**“-ო და შემდეგ დახატულია ტლინკებ-აყრილი ვირი და ორს ფეხზედ შემდგარი მგელი თუ ძაღლი. ამ სურათის ქვეშ-კი დაბეჭდილია საბა-სულხან ორბელიანის იგავ-არაკი ,,მოხერხებული ვირი‘‘, და სხვა არაფერი.

გამიოცდა... ბევრი ვეძებე, სად არიან ეს ,,ჩვენი მწერლები სურათებში‘‘-მეთქი, და იმავ ტლინკებ-აყრილ ვირისა და ორს უკანა ფეხზედ შემდგარ მგელის მეტი ვერა დავინახე-რა!

ნეტა რას უნდა ჰნიშნავდეს ეს გამოცანა?!.

ჩიორა

წინააღმდეგობა განვაცხადო. ბ-ნი პალმი, როგორც ეს იმის გაზეთიდგან სჩანს, 29 იანვრის არჩევანით დიდად აღელვებულია, რადგანაც ამ არჩევანში იგი მხოლოდ საბჭოს „მამათა უმეტესობის“ მიერ (ეს სიტყვები ბ-ნის პალმისაა) ჩადენილს ერთს უდიდესს უსამართლობასა ჰხედავს. „29 იანვრის არჩევნის დროს-დასობიანობამ უარ-ჰყო საბჭოს ბურჯი, ნამდვილი რუსი ინტელიგენტი კაცი, რომელსაც სხვა-და-სხვა დასებთან არავითარი კავშირი არა აქვს და რომელსაც მეღუქნეთა შორის გულის მოგება აზრად არასოდეს არა ჰქონია და არც ქუთაისის ბულვარის თანამგრძნობელი ყოფილა და სხ...“

ამ საგნის შესახებ იგივ გაზეთი ვიღაც იუმორისტის პირით, რომლის სიტყვებიც ახლა იყო მოყვანილი, სწერს ქვეით:

„ბ-ნის ივანოვის გაშავება მოულოდნელი სრულიადაც არ იყო: იგი წინადვე მომზადებული და გარდაწყვეტილი იყო. თითონ არჩევანიც განგებ ისეთს დროს იყო შერჩეული, რომ წინად გარდაწყვეტილი უთუოდ განეხორციელებინათ. ზოგიერთი ხმოსანი (ბ-ნნი: მურომოვი, სევერინი, გუნდრიზერი) სრულიად გამოსული იყო, ზოგიც სხვაგან იყო წასული (პარუნბეკოვი, პეშეკეროვი, პოლსკი), და თითონ არჩევნის წინადაც ერთი უშველებელი საბრალმდებლო ოქმი იყო შედგენილი, რომელშიაც ბრალმდებლის თანამდებობას ქალაქის მებადე ასრულებდაო“.

ბ-ნს ჩხეიძეს მოჰყავს აგრეთვე სხვა საბუთებიც, რომელნიც პალმის გაზეთის მიერ მოყვანილს უსამართლო ბრალდებასა და დასობიანობის მიერ გამოწვეულს წინად-განზრახულობას ბ-ნის ივანოვის არჩევანში სრულიად უარ-ჰყოფენ, და ამბობს დასასრულ:

„ახლა რამდენიმე სიტყვა იმ დასობიანობის შესახებაც, რომელიც ვითომ და გვარ-ტომობის სხვა-და-სხვაობით არის გამოწვეული და ბ-ნს პალმს მუდამ თვალებში ეჩხირება. უადგილო, გგონებ, არ იქნება გავახსენოთ ბ-ნს პალმს, რომ თავისს გაზეთში ამ საგნის შესახებ ერთობ ხშირად აქვს ხოლმე დაპარაკი. იმის მაგივრად, რომ ბეჭდვითის სიტყვის საშუალებითა და მიუსყიდველის კრიტიკით ქალაქის თვითმმართველობის წარმომადგენელთა შორის თანხმობა ჩამოაგდოს და ქალაქის თვითმმართველობის მოღვაწეობას უფრო მეტის გულ-მტკივნეულობითა და ყურადღებით მოეპყრას, იგი მუდამ ბრალიანზედა და უბრალოზედ მზა არის განგაში დაჰკრას, თითქოს ერთი რაღაც საზარელი დევნა იყოს ჩვენს შორის, ჩვენი საბჭო მხოლოდ ყოველ გვარ განხეთქილებისა და უსამართლობის ბუდე იყოს. ბ-ნის პალმის ასეთს მოქმედებას ნაყოფად ის მოსდევს, რომ საზოგადოებაში ამიერიდგან სულ სხვა აზრები და გრძნობანი იდგამს ფესვებს, რაიცა დღემდის არა ყოფილა. ასევე მოეპყრა ბ-ნი პალმი 29 იანვრის არჩევანსაც. მისთვის უთუოდ საჭირო იყო დევნილ ადამიანად გამოეყვანა რუსი ინტელიგენტი კაცი, ხოლო მდევნელად ბათუმის საბჭოს რაღაც საეჭვო დამოკიდებულების განყოფილების ხმოსნები, თუმცა დღემდის ვერ გამიგია, დევნილი უთუოდ რუს ინტელიგენტად რად მონათლა და არა სომეხ და ქართველ ინტელიგენტად. აქაც ხომ ჩვეულებრივად არას ამახინჯებს ბ-ნი პალმი? მაგრამ რა იღონა ბ-ნმა პალმმა, რომ უკანასკნელს არჩევანში შენიშნული დასობიანობა და უკანონობა როგორმე მოესპო? თავისს გაზეთის ფურცლებზედ იგი საკმაოდ გამოაშკარავებულად უთითებს უმაღლეს მთავრობის უფლებაზედ ჩვენს ქვეყანაში, რომელიც 29 იანვრის უსამართლობას მალე თუ გვიან ყურადღებას მიაქცევს და ყველას თავისას მიუწყავს. ამითი, ჩემის აზრით, ბ-ნმა პალმმა ჩირქი მოსცხო კორპორაციას, რომლის წევრად თითონ ითვლება.

„ყველა ამ ზემოდ თქმულისა გამო, ვაცხადებ-რა ჩემს წინააღმდეგობას პალმის მოქმედების შესახებ საბჭოს საქმეში, რომელმაც მისს გაზეთში იჩინა თავი, საბჭოს მოვალეობისა და უფლების სახელით ვთხოვ ბ-ნნთ ხმოსნებს ბ-ნს პალმს თავისი უკმაყოფილება და განკიცხვა გამოუცხადონ, რის ღირსიც იგია, ჩემის აზრით.

„დასასრულ, არ შემიძლიან საბჭოს ყურადღება არ მივაქციო აგრეთვე იმ გარემოებას, რომ ბ-ნს პალმს არ შეჰშვენის იჯდეს ხმოსანთა შორის, რომელთაც ნამდვილი ინტელიგენტი და უყოვლად წესიერი კაცი ვერ უშვენებიათო“.

ხმოსანის კ. ჩხეიძის წინადადება ამითი თავდება.

აღნიშნულის წინადადების წაკითხვამ დიდი მოწონება გამოიწვია. როგორც ხმოსნებში, აგრეთვე დამსწრე საზოგადოებაში და, ჩხეიძისავე წინადადებით, მისს თხოვნას კენჭი უყარეს და ბ-ნ პალმისათვის განკიცხვის გამოცხადებაზედ თანხმობა გამოაცხადა 25-მა წინააღმდეგ 9 ხმოსნისა. ბ-ნნი გრიელსკი, ბოგოსლოვსკი და თვით პალმი იმ აზრს იცავდნენ, რომ საბჭოს უფლება არა აქვს გაზეთის რედაქტორი გაასამართლოსო. ამან იმოქმედა მხოლოდ იმათზედ, ვინც პრაქტიკული ხალხია და ყველაფერს ვაჭრულის ანგარიშითა ჰზომავს, მაგრამ დანარჩენთ ამ საქმეს სულ სხვა რიგად შეჰხედეს და გაკიცხვის ღირსი გაჰკიცხეს.

ბ-ნმა ივანოვმა, მართალია, წაუკითხა საბჭოს თავისი გასამართლებელი მოხსენება, მაგრამ საბჭომ მისის განხილვის უარი განაცხადა, რადგანაც საბუთები ჯიბეში ჰქონდა ზოგიერთიც „შეცდომით“ სახლში დარჩენოდა, რომ ამ რიგად გამგეობისთვის საშუალება მოესპო თავისის დასკვნით წარმოედგინა მოხსენება. ბ-ნმა ივანოვმა განმეორებით ინება კენჭის ყრა, მაგრამ გაშავებული დარჩა და მიიღო იგივე 14 თეთრი, მხოლოდ 19 ნაცვლად 23 შავი და ბათუმის ლესნიჩმა მიიღო 23 თეთრი და 13 შავი, რომელიც ამორჩეულ იქმნა.

კრაზანა

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

16 თებერვალი

პეტერბურგი. 15 თებერვალს, საღამოთი, ვარშავის რკინის გზით საზღვარ-გარეთ წავიდა დიდი ჰერცოგი ჰესენისა მეუღლითა და ქალებითურთ.—16 თებერვალს დაასაფლავეს პროფესორი მანასეინი.—სენატის სისხლის სამართლის საკასაციო დეპარტამენტმა არ შეიწყნარა დღეს ალექსანდრე ტალმის რწმუნებულთა თხოვნა ტალმის საქმის ხელ ახლა განხილვის შესახებ.—16 თებერვალს პეტრე პავლეს ტაძარში ბრძანდებოდნენ ღვთივ განსვენებულ უავგუსტოეს ნათესავთა ხსოვნის პატივსაცემლად: ხელმწიფე იმპერატორი, დედოფალი იმპერატრიცანი მარიამ თეოდორეს ასული და ალექსანდრა თეოდორის ასული, ხელმწიფე მემკვიდრე, დიდი მთავრინა ოლგა ალექსანდრეს ასული, დიდი მთავარი ვლადიმერ ალექსანდრეს ძე, დიდი მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძე და დიდი მთავრინა ელენე ვლადიმირის ასული.

სოფია. პროვინციის მრავალ ქალაქში ურილობები მოხდა მანიფესტაციის გასამართავად ჯერ კიდევ არსებულ მსროლელთა საზოგადოებების გაუქმების წინააღმდეგ.

სოფია. მთავრის ძე ბორისი ხელ ახლა საშიშად არის ავად.

შანხაი. როგორც ჩინეთის წყაროებიდგან სჩანს, ტუნფუსიანის და ტუანის მომხრემ ლიხუნჩანგმა, რომელიც 5000 კაცს მეთაურობს, აჯანყება მოახდინა ლაოჯოუში.

პეკინი. ინგლისის ჯარმა ბრძანება მიიღო მზათ იყოს სამოქმედოდ, თუ ჩინელებმა სახელმწიფოების მოთხოვნილებათა აღსრულება დააგვიანეს.

კონსტანტინეპოლი. ელდიზ-კიოსკში უკანასკნელს რჩევაზედ მინისტრებმა განიხილეს მაკედონიის აწინდელი მდგომარეობა და ის სამხედრო საშუალებანი, რომლებიც ხალხის დასამშვიდებლად უნდა იქმნეს მიღებული. როგორც ქალაქში დადის ხმები, სამხედრო სამინისტროში ის თურმე იქმნა განხილული, საჭიროა თუ არა, რომ უსკიუბ-კიუსტენდილის საზღვრებში ოსმალეთის ჯარი იქმნეს ჩაყენებული. ეჭვი არ არის, ეს ხმები ტყუილია: საქმე უთუოდ იმას შეეხება, რომ ოსმალეთ-ბოლგარიის საზღვარზედ უფრო მეტი სამხედრო მეთვალყურეობა იქმნეს მიღებული და აგრეთვე იმას, რომ ამ წინაზედ კონსტანტინოპოლსა და სოფიას შორის ნოტები იქმნა გაგზავნილი, რომ რაიმე ღონის ძიებანი ეხმარათ და ბოლგარიიდგან ოსმალეთში გადმოსვლელ შეიარაღებულთათვის წინააღმდეგობა გაეწიათ. მეორე მხრივ, იმასაც ნამდვილად ამბობენ, რომ მთავრობას განზრახვა აქვს სალონიკში მყოფს მესამე სამხედრო კორპუსს ბრძანება მისცეს, რომ სხვა-და-სხვა გარნიზონში მეოთხე ბატალიონები შეჰკრიბოსო. როგორც მონასტირიდგან იუწყებიან, მახლობელს დაბა-სოფლებში მრავალი ბოლგარელი მღვდელი და მასწავლებელი დაუპატიმრებიათ.

17 თებერვალი.

პეტერბურგი. გამოცხადებულ იქმნა უმაღლესი ბრძანება გააგის სამშვიდობო კონფერენციის მიერ 1899 წელს 17 ივლისს ხელმოწერილ პირობათა და გარდაწყვეტილებათა დამტკიცების შესახებ. ხელმწიფე იმპერატორმა კეთილ ინება არხანგელსკის ეპისკოპოსი უსამღვდელოესი იოანნიკე სუსტის ჯანმრთელობისა გამო ეპარქიის მმართველობისაგან განთავისუფლებულ იქმნეს და მისს ადგილას არხანგელსკისა და ხოლმოგორსკის ეპისკოპოსად დანიშნულ იქმნეს იაროსლავის ეპარქიის ვიკარი უგლიჩის ეპისკოპოსი უსამღვდელოესი იოანნიკე. 16 თებერვალს ფინანსთა მინისტრის თავმჯდომარეობით პეტერბურგის ბირჟაზედ საბირჟო ფონდის საბჭო იქმნა გახსნილი. საერო განათლების მინისტრს აუარებელი თანაგრძნობის წერილები და დეპეშები მოსდის რუსეთის სხვა-და-სხვა ქალაქიდგან იმისა გამო, რომ მისი მოკვლა განიზრახეს.

მელბურნი. რუსეთის თანხმობამ იმის შესახებ, რომ ავსტრალიის პარლამენტის გახსნისათვის კრეისერი იქმნეს გაგზავნილი, დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია.

პეკინი. ელჩებისა და ჩინეთის რწმუნებულთა დღევანდელს სხდომაზე გერმანიის ელჩმა რამდენიმე წინადადება წარადგინა იმის შესახებ, თუ ქვემოდ დასახელებულ მუხლების შესრულების შესახებ მოლაპარაკება როგორ შეიძლება დაჩქარდეს: მე-5 მუხლისა, რომელიც იარაღის შემოტანასა და საომარ მასალის წარმოებას შეეხება, მე-7 მუხლისა,—საელჩოთა მფარველობის შესახებ, მე-8 მუხლისა—ტაკუსა და პეკინს შუა სიმაგრეთა დაქცევის შესახებ, მე-9 მუხლისა,—პეკინსა ზღვას შუა მნიშვნელოვან სამხედრო ადგილების დაჭერის შესახებ და მე-12 მუხლისა, რომელიც ცუნგ-ლი-იამენის ცვლილებასა და ელჩების მიღების დროს სინურ ცერემონიალის გაუქმებას შეეხება.

უტრეხტი. კრიუგერის მახლობელთ არა სჯერათ, რომ ბოტა მტერს დაჰმორჩილდეს. მაგრამ, ამასთანავე ამბობენ, რომ მისი დამორჩილება ომს კიდევ არ შესწყვეტს, რადგანაც ბოტას მინდობილი არა აქვს საზოგადოდ ომის შეწყვეტის შესახებ მოლაპარაკება იქონიოს, ამგვარ მოლაპარაკების უფლება მხოლოდ ტრანსვაალის მთავრობასა აქვს, რომლის მმართველადაც დროებით შალკბურგერია.

ბერლინი. ვალდერზეე იუწყება პეკინიდგან, რომ ამხედრებულს ქვეითა ჯარს ტიანძინიდგან, 12 თებერვალს ხუდიჩუანის მახლობლად, იუცინზენიდგან 20 კილომეტრის მანძილზედ, სამხრეთ-აღმოსავლეთით, ყაჩაღთა ბრბოსთან შეტაკება ჰქონია; ჯარმა იგი განდევნა და ას კაცამდე მოუკლავთ. ქვეითა ჯარს მხოლოდ ორი კაცი დაუჭრესო.

ლისაბონი. პერთა პალატამ ერთხმად დაადგინა გააგაში საერთაშორისო სამედიატორო სასამართლოს დაწესებისა საქმეში მოთავეობისათვის რუსეთის იმპერატორს გულწრფელი მადლობა გამოეცხადოს. პალატის გარდაწყვეტილება ადგილობრივს რუსეთის ელჩს ეუწყა.

ვენა. ფრანც ფერდინანდის განცხადების შესახებ მოლაპარაკებლად იმის გამო, რომ იგი გრაფინა ხოტეკზედ ქორწინებას აპირებს, კომისიის სხდომა მოხდა ხანგრძლივის კამათის შემდეგ გრამბერის წინადადება იქმნა მიღებული, რომ ერცჰერცოგის განცხადება პატივისცემითა და მადლობით იქმნეს მიღებული.

ლონდონი. კიტჩენერი დეპეშით იუწყება პრეტორიიდგან, რომ დევეტი ხელახლად იძულებული შეიქმნა ორანჟის მდინარის ჩრდილოთ ნაპირისაკენ წასულიყო. კაპის ახალშენი გაწმენდილია; 200 ბური ტყვეთ დაგვრჩა, დანარჩენნი გაფანტულ იქმნენ. კიტჩენერის 80 მსროლელს ჯარის-კაცს რიცხვით ბევრად მოჭარბებული ბურები თავს დაესხნენ და ხანგრძლივის ბრძოლის შემდეგ იძულებულნი შეიქმნენ დაჰმორჩილებოდნენ; ბრძოლის დროს ოცი კაცი მოუკლეს და დაუჭრეს.

პეტერბურგი. დილით მომხდარს მკურნალთ რჩევისა დროს, რომელსაც პროფესსორი ბერგმანი დაესწრო, მინისტრის ბოგოლეპოვის ჯანმრთელობის მდგომარეობა დამაკმაყოფილებლად იქმნა ცნობილი. ღამე უკეთ გაატარა, 37,30 სიცხე ჰქონდა, მაჯა 76 უცემდა, წამში 16 ჯერ ჰსუნთქავდა; ნერწყვს სისხლი ახლა ნაკლებად გამოსდევს, ყლაპვის დროს ტკივილები კიდევ აქვს; ჭრილობის ზედა პირი მალე გაუმრთელდება. დღეს რენტგენის სხივებით გასინჯავენ, რომ ნამდვილად გამოიკვლიონ ტყვია სად არის გაჩერებული.

◆

განცხადებანი

ისეიდმზა

კავკასიის საბრეშუმო სადგურის მიერ გამოკვლეული ყვითელი ფრანგული

აბრეშუმის თესლი

„ბერანჟეს“ ფირმისა და თეთრი ბაღდადური კურუციანისა და სურგინანის ფირმისა, რომლების კოლოფებსაც აღნიშნულის სადგურის ბანდეროლი აკრავს და ბეჭედი აზის: თეთრი 'დ ლურჯი ბანდეროლი.

მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ბათუმში არუთინ მნაცაკანიანს, მარინის პროსპექტი საკუთარი სახლი. (6—30—3).

პეტერბ. სამკურნალო გამგეობის ნება რთვით. დიდი კოლოფი ღირს 5 მან., პატარა კოლ. 3 მან. და 1 მ. 50 კაპ.

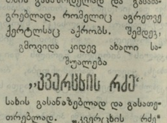

ახალი საშუალება

თმის გასაზრდელად და გასამაგრებლად, რომელიც აგრეთვე ქერტლსაც აქრობს. შემდეგ, გამოვიდა კიდევ ახალი საშუალება

„კვერცხის რძე“

სახის გასანაზებლად და გასათეთრებლად. „კვერცხის რძე“ არჩენს მზისაგან დამწვარს კანს, სპობს მუწუკებს, არბილებს კანს. **ფასი ყველასათვის ხელ-მისაწვდენია:** დიდი ქილა—2 მან; პატარა—1 მან. 50 კაპ. იყიდება ყველა საპარფიუმერო და სააფთიაქო მაღაზიაში. მთავარი საწყობი არის პეტერბურგში, პუშკინის ქუჩაზედ №15, სადგ. 10. საწყობს განყოფილებანი აქვს ტფილისში—ერევნის მოედ. სააფთიაქო საქონლის სავაჭრო ამხანაგობაში და ბაქოში. იყიდება აგრეთვე ხიდზედ პოპოვისა და არისტაკოვის სააფთიაქო მაღაზიაში.

ქალაქ გარედ მცხოვრებთ დაუყოვნებლივ ფოსტით გავუგზავნებათ. (100—211—38)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 17-го Февраля 1901 г. სტამბა მ. შარაძისა და ამხ. რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე